

UNITAT TEMÀTICA Nº 6

1. Títol i autoria

Lola Bañon Castellón
Universitat de València

2. Durada del vídeo

5 minuts i 15 segons.

3. Contingut del vídeo

Les dones han anat escalant posicions en els diversos àmbits del món social, cultural i econòmic, però la bretxa de desigualtat està lluny de tancar-se encara. Continuen percebent-se grans dificultats a causa d'estereotips i prejudicis que perviuen consolidant la diferència de rols. En el vídeo es fa referència a la importància dels mitjans de comunicació, especialment els audiovisuals, en l'objectiu d'una societat igualitària. La informació no està constituïda només de dades, sinó que incorpora valors i és essencial en la transmissió de l'ideal d'una societat en la qual les funcions no s'assignen mecànicament en funció del sexe. En aquest audiovisual s'exposa com les violències i les infrarepresentacions suposen sempre una relació desigual de poder. Des d'aqueixa perspectiva, els models que es mostren en els mitjans influeixen en la interpretació del món. Portar a l'agenda mediàtica la justa visibilitat per a les dones en l'espai públic és una contribució essencial a la causa de la igualtat.

4. Objectius de la Unitat Temàtica

- Conscienciar de l'existència de bretxes de gènere en la nostra societat malgrat els avanços aconseguits per les dones en les últimes dècades. Molts dels mecanismes d'exclusió perviuen en els discursos mediàtics a través, per exemple, de la invisibilització.
- Mostrar la importància dels mitjans de comunicació, especialment els audiovisuals, en la transmissió de percepcions, valors i pautes de conducta.
- Sensibilitzar per a ajudar a la detecció de les imatges estereotipades de l'home i la dona i generar consciència sobre la necessitat d'utilitzar el llenguatge inclusiu com a eina eficaç de la representació justa de la dona en l'espai dels mitjans.
- Contribuir a la formació de la ciutadania mediàtica subratllant la importància de la visibilitat en el relat mediàtic de les aportacions de les dones reivindicant la seua autoritat.

5. Activitats d'aula

- Analitzar espais informatius i programes per a detectar quin tipus de rols ideals s'assignen a homes i dones i quins d'ells són considerats socialment com més rellevants.
- Consultar i debatre articles d'opinió i notícies que facen referència a la perspectiva de gènere en diferents àmbits de la vida econòmica, social, cultural i política.
- Comparar la representació que es fa de les dones tant en els mitjans públics com en els privats per a comprovar si existeixen diferències de tractament mediàtic.
- Adaptar textos de notícies procedents de mitjans audiovisuals utilitzant la perspectiva de gènere i el llenguatge inclusiu.

6. Recursos addicionals

Per a ampliar el coneixement sobre el potencial constructor dels mitjans de comunicació en el camí de la reducció de les desigualtats de gènere oferim alguns recursos complementaris accessibles en la web.

- <https://www.educarenigualdad.org/creciendo-en-igualdad/audiovisual/>: Lloc web d'Educar en Igualtat, pertanyent a la Fundació Dones. En ella s'ofereixen recursos educatius per al foment de la perspectiva de gènere; alguns d'ells referits a continguts audiovisuals
- <https://eige.europa.eu/es/in-brief>: Lloc web de l'Institut Europeu per a la Igualtat de Gènere, institució creada per a fomentar la igualtat de gènere en la Unió.
- <https://static.apuntmedia.es/apunt/public/content/file/original/2021/0228/10/livre-d-estil-86bdcdb.pdf>: Llibre d'estil de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació (CVMC). En ell es troba un apartat específic dedicat al tractament audiovisual i la perspectiva de gènere.
- <http://www.mujeresenigualdad.com/>: Lloc web de Dones en Igualtat, organització membre consultor del Consell Econòmic i Social de Nacions Unides.

<https://www.mujeresenred.net/spip.php?article1843>:

Lloc web de Dones en Xarxa, publicació feminista que té un apartat dedicat a comunicació.

<https://politicaterritorial.gva.es/es/web/perspectiva-de-genero/inici>:

Portal de gènere de la Generalitat Valenciana amb actualitat i informació sobre iniciatives per a promoure la igualtat.

<https://www.unwomen.org/es/what-we-do/leadership-and-political-participation/media>:

Lloc web d'ONU Dones on s'adona de les iniciatives supranacionals en comunicació per al foment de la igualtat de la dona, especialment en les zones més desfavorides.

<https://www.rtve.es/noticias/rtve-igualdad/>:

Portal d'Igualtat d'RTVE amb nombrosos recursos relacionats amb la lluita contra la violència de gènere i les iniciatives encaminades a fomentar la igualtat des del *audiovisual.

7. Referències seleccionades

- Bolinches, Emilia (coord) (2002). Notícies amb llaç blanc. Manual per a periodistes sobre la violència domèstica. València: Unió de Periodistes Valencians. Disponible en: <https://www.unioperiodistes.org/wp-content/uploads/2018/11/manualupv-digital-cast-pags-1.pdf>.
- Castelló Belda, Remei y Gimeno Berbegal, Aanna (2018). Manual d'estil per al tractament de la violència masclista i el llenguatge inclusiu en els mitjans de comunicació. València: Unió de Periodistes Valencians. Disponible en: <http://www.periodistasporlaigualdad.org/wp-content/uploads/2019/01/manualupv-digital-2.pdf>.
- Crespo Donet, Pau (2014). Erradicación de la violencia de género en la prensa escrita. Cullera, Valencia: El Petit Editor.
- Díez, Arantza (Coord.) (2011). Gènere i mitjans de comunicació. Eines per a visibilitzar les dones. Barcelona: Consell Audiovisual de Catalunya. Disponible en: https://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/mco_manual_eines.pdf.
- Hendel, Liliana (2017). Perspectiva de Género. Comunicación, Infancia y Adolescencia, guía para periodistas. Buenos Aires: UNICEF Argentina. Disponible en: <https://www.unicef.org/argentina/media/1516/file/Perspectiva%20de%20g%C3%A9nero.pdf>.
- Oxfam Intermon. Lenguaje no sexista. Tips para evitar el uso sexista del lenguaje cotidiano. Madrid: Oxfam Intermon. Disponible en: https://recursos.oxfamintermon.org/hubfs/Ebooks/ebook_Lenguaje_no_sexista.pdf
- Pikara Magazine – Monogràfic (2015). Los medios ante la violencia machista. Bilbao: Pikara Magazine.
- RTVE (2022). Guía de Igualdad. Madrid: Instituto RTVE. Disponible en: https://www.rtve.es/contenidos/documentos/guia_igualdad_2020.pdf
- Tuchman, G. (1978). The Symbolic Annihilation of Women by the Mass Media. En: Crothers, Lane; Lockhart, Charles (eds) (2000). Culture and Politics. A Reader. Londres: Palgrave Macmillan, 150-174. Disponible en: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-1-349-62397-6_9
- Varios Autores (2021). Llibre d'Estil de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació. València: Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació, Generalitat Valenciana. 2a edició (Revisada per Comissió de Seguiment del Llibre d'Estil). Disponible en: https://www.cvmc.es/wp-content/uploads/Llibre-des-til-CVMC-2021_25_05_2021.pdf.

8. Fitxa tècnica del vídeo

Direcció de projecte: Javier Marzal Felici i Marta Martín Núñez

Producció: Roberto Arnau

Direcció d'art: Daniel Zomeño

Guió i realització: Lola Bañón Castelló

Presentadors: Natalia Crespo i Diego Vidales

Direcció de fotografia: Juan Plasencia García

Edició i postproducció: Jordi Montañana

Grafisme i efectes de postproducció: Adam Brenes

Ayudants de postproducció: Almudena Haro, Javier Marín i Leire Azkunaga

Equips audiovisuals i plató: Laboratori de Ciències de la Comunicació UJI

Revisió lingüística: Servei de Llengües i Terminologia UJI

Banc d'imatges: Artgrid, Freepik, Público, RTVE, OCDE, TV Fredega, Comisión Europea, Dall-e, The National Domestic Violence Hotline, Ministerio de Igualdad, Naciones Unidas, Madita.es

Música: "Melting Pot". Vic Davi

Amb la col·laboració de: Universitat de València, Universitat Jaume I, Universitat d'Alacant, Universitat Miguel Hernández d'Elx, Universitat Politècnica de València, Universidad Cardenal Herrera-CEU, À Punt Mèdia, CEFIRE Artístic-expressiu de la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana

Una producció de: Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana

Amb el suport de la Cátedra RTVE-UJI "Cultura Audiovisual i Alfabetització Mediàtica"